

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

† ΧΡΙΣΤΟΥ Ν. ΑΓΑΛΑΟΠΟΥΛΟΥ: 'Ελληνικὸν Ναυτεργατικὸν Δίκαιον. Ἀθῆναι, 1960, σελ. 294.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος ἔργου ἐνομιμοποιεῖτο, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, εἰς τὴν συστηματικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτεργατικοῦ δικαίου. Μακρὰ θεωρητικῆ ἔρευνα, σειρά ὄλη ἐργασιῶν προαγουσῶν ὄντως τὴν ἐπιστήμην (ἃς περιορισθῶ νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα τὰ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν βραβευθέντα ἔργα «Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις» καὶ «Εἰσαγωγὴ εἰς τὸ Ἑργατικὸν Δίκαιον», ὡς καὶ τὸ πρόσφατον (1958) «Ἑργατικὸν Δίκαιον»), τὸ κατεδείκνυε. Ἀλλὰ προσετίθετο καὶ πείρα ἐκ τῆς πρακτικῆς πολῦτιμος, γενικωτέρα νομικῆ κατάρτισις, σπάνια ὄντως καὶ ἀγάπη πρὸς τὸ θέμα, προσόντα ζηλευτά, τὰ ὁποῖα καθίσταν τὸν συγγραφεὰ τοῦ προκειμένου ἔργου ἱκανὸν νὰ γράφῃ ἀπὸ περιωπῆς καὶ νὰ καθοδηγῇ ἀσφαλῶς καὶ τὸν ἐν τῇ πρόξει ἐφαρμοστὴν καὶ τὸν ἀπὸ θεωρητικῆς σκοπιᾶς ἐρευνητήν. Καὶ τὰ προσόντα ταῦτα ἀναπυρρῶν εἰς πᾶσαν σελίδα τῆς συγγραφῆς.

Γράφων πρόλογον καὶ ὄχι βιβλιοκρισίαν, δὲν κάμνω βεβαίως ἐδῶ ἀνάλυσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου. Ὁφείλω ὅμως νὰ ἐξάρω τὴν εὐχέριαν μὲ τὴν ὁποίαν συνδυάζονται καὶ ἡ ἐξ ἀπόπτου θεώρησις καὶ ἡ τῶν λεπτομερειῶν ζητημάτων ἐπίλυσις, κατὰ τὸν τρόπον δεικνύοντα τὸν συγγραφεὰ καὶ πρὸς τὴν γενικὴν θεωρίαν τοῦ δικαίου οικειότητα ἔχοντα, ἄλλὰ καὶ τοῦ δικαίου τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ δικαίου ἐγκρατέστατον. Ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ πάλιν ἀντιστρόφως μεταβάσις πρὸς σύνθεσιν τῆς θεωρίας τοῦ ναυτεργατικοῦ δικαίου, ἐγχείρημα ἐκ τῶν δυσχεροτάτων, ἐπιτυγχάνει κατὰ τὸν τρόπον θαυμαστόν. Ἐς τοιοσθῆ ἀκόμη ἡ δεξιότης μεθ' ἧς ὁ συγγραφεὺς παρακάμπτει τὸν τρόπον γινώσκοντων τὸν σκοπεῖον τοῦ Particularisme, εἰς τὴν παράλληλον θεώρησιν τῆς σχέσεως τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐξηρητημένης ἐργασίας, γενικῶς, καὶ εἰς τὸ ἰδιάζον καὶ εἰς τὸ πρὸς τὰ γενικὰ πλαίσια ἄρμοζόμενον, ἀποδίδων τὴν προσήκουσαν βαρύντητα. Γενικῶς εἰπεῖν, ὁ ἀγανώτης γνωρίζει ὅτι, ἀκολουθῶν τὸν συγγραφεὰ, ἀκολουθεῖ ὁδηγὸν ἀσφαλῆ εἰς πεδίον μετὸν δυσχερειῶν. Καὶ εὐχαριστεῖ τοῦτο διὰ τὴν βοήθειαν. Βοήθειαν, ἥτις καταφαίνεται ἰδιαίτερος πολῦτιμος προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νέου κώδικος ἰδιωτικοῦ ναυτικοῦ δικαίου.

Τὶ κρίμα ὅμως, ὅτι ὁ παρὼν πρόλογος ἐπέχει θέσιν εὐλαβοῦς μνημοσύνου διὰ τὸν Χρῆστον Ἀγαλόπουλον. Καὶ πόση ζημία, ὅτι μὲ τὸ ἀνὰ χεῖρας σύγγραμμα τεματίζεται βιαίως διακοπτομένη, συνεχῆς καὶ ζηλευτὴ ἐπιστημονικὴ παραγωγή τοῦ ἀεμνήστου ἀνδρὸς καὶ — ἐπιτραπητῶ νὰ προσθέσω — ἀνεκτιμήτου φίλου! Ἡ ἀξία τοῦ βιβλίου ἐπατελεῖ τὸν πόνον διὰ τὴν ἀπώλειαν πνευματικοῦ ἐργάτου ὅσος ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ. Ἐστω παρηγορία τῆς, ὅτι καὶ διὰ τῶν προηγουμένων του ἐργασιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς παρούσης, ὁ Ἀγαλόπουλος θὰ δῇ ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη ἐν μέσῳ ἡμῶν, θὰ τὸν ἀναφέρωμεν καὶ γράφοντες καὶ δικαζόμενοι καὶ ζῆ ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη ἐν μέσῳ ἡμῶν, θὰ τὸν ἀναφέρωμεν καὶ γράφοντες καὶ δικαζόμενοι καὶ ζῶνταν ἂν πάντοτε τὴν συμβολὴν του, εἰς τὴν καλλιέργειαν οὐ μόνον τοῦ ἐιδικοῦ κλάδου, ἀλλὰ καὶ γενικότερον τοῦ δικαίου, ὡς ἀξίας τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὡς παράγοντος τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Α. Ν. ΤΣΙΡΙΠΤΑΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Ἑμπορικοῦ Δικαίου
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Σ.Σ. Ἐντὶ αἰσθήσεως βιβλιοκρισίας, ἐκρίθη σκόπιμος ἡ δημοσίευσις εἰς τὰς ἐΣπουδάς τοῦ ὡς ἄνω προλόγου τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι βιβλίου τοῦ ἀεμνήστου Τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Α.Β.Σ. Χρίστου Ἀγαλόπουλου, τὸ ὁποῖον συνεπληρώθη προσφάτως ἐπιμελείᾳ τοῦ Εἰδικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Α.Β.Σ. κ. Ἀθανασίου Π. Κανελλοπούλου.

**ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ: Κοινωνιολόγου—Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου ἐν
 Η.Π.Α.: Οἱ Γεωργικὸι Συνεταιρισμοὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνικῆς
 διαρθρώσεως. Ἀθήναι 1960, σελ. 193.**

Ἡ ὑπὸ τὸν ὄψ ἀνω τίτλον μελέτη τοῦ κ. Ἰ. Τσουδεροῦ καλύπτει ἓνα κενὸν εἰς τὴν Χώραν μας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῆς ἀξίας καὶ ἀξιολογήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ κενοῦ τούτου κατέστη τελευταίως περισσότερο αἰσθητῆ, κατόπιν τῆς ἐπικρατήσεως γενικοῦ πνεύματος διὰ τὴν ἀνάμειξιν τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν εἰς τὰς ἐν γένει ἐπιχειρηματικὰς δραστηριότητας ὡς ἀποφασιστικοῦ παράγοντος.

Ἐπιγραμματικῶς ἐλλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἀποστολὴν ὅπως μελετήσῃ τοὺς Γεωργικὸς Συνεταιρισμοὺς, περιώδευσε ὀλόκληρον τὴν Χώραν ἐπὶ ἓν ἔτος περὶπου καὶ ἦλθεν εἰς ἀπ' εὐθείας ἐπαφὴν μὲ ὅλας τὰς ἀρμοδίας Ἱατηρσίας καὶ πρόσωπα, καθὼς καὶ μὲ τὸν γεωργικὸν πληθυσμὸν, τοῦ ὁποῦ οὕτω τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ προβλήματα ἠσθάνθη καὶ ἐμελέτησε. Ἡ ὅλη μελέτη περιλαμβάνει τέσσαρα μέρη: Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἐξετάζεται ἡ γένεσις καὶ ἡ ἐξέλιξις τοῦ Συνεταιριστικοῦ Κινήματος, ἐν συνδιασμῶ πρὸς τὰ κυριώτερα ἱστορικὰ γεγονότα. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἐξετάζονται οἱ σκοποὶ τῶν Συνεταιρισμῶν καὶ ἀναλύεται ἡ διάρθρωσις αὐτῶν. Εἰς τὸ τρίτον μέρος διερευνῶνται αἱ ἐξωγενεῖς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῶν Συνεταιρισμῶν καὶ εἰς τὸ τέταρτον μέρος ἐξετάζονται καὶ ἐπισημαίνονται αἱ ἐσωτερικαὶ ἀδυναμίαι καὶ τὰ προβλήματα τῶν Συνεταιρισμῶν. Ἡ μελέτη τῶν κοινωνικῶν φαινομένων εἶναι δυνατὴ μόνον ἐφ' ὅσον ταῦτα ἐξετάζονται καθολικῶς· μεμονωμένη ἐξέτασις ἐνδὸς φαινομένου εἶτε καθ' ἕνα εἶτε κατὰ χρόνον, δὲν εἶναι δυνατὴ. Διὰ τὸν λόγον τούτου καὶ προκειμένου νὰ κριθῇ ἡ ἀξία τῆς συγγραφῆς ταύτης, παρίσταται ἀνάγκη προσεκτικῆς μελέτης ὀλοκλήρου τῆς ἔλης, καθ' ὅσον ἄλλως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ θεωρηθῶν, ὡς ἀντιφάσεις ὀρισμένοι κατὰ περιόδους διαπιστώσεις ἢ ὑποδείξεις. Ὁ συγγραφεὺς διαπιστώνει τὴν ἀνάγκην, ἰδιαίτερον ἐν Ἑλλάδι, τῆς ἀναπτύξεως τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος λόγῳ τῶν μικρῶν ἐν γένει γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ τοῦ «ἀεθατοῦς» τῆς οἰκονομίας αὐτῶν. Πιστεύει δὲ ὅτι «ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις εἶναι δυνατὴν νὰ ἀποβῇ περισσότερο χρήσιμος ὄχι μόνον εἰς τὸν συνεταιρισμένον ἀγροτικὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν...». Κρίνων ὁ σ. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δέοντος καὶ τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι, τὴν παρ' ἡμῖν συνεταιριστικὴν ὀργάνωσιν, ἀποφαίνεται μετ' ἀποκαλύπτου ἀσθηρότητος καὶ ὑπερβολῆς ἐπὶ ὅλων τῶν ἀδυνάτων σημείων τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος.

Ὡς ἐπαρκῆ βαθεύτερον αἰτιολογίαν τοῦ μὴ ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν Συνεταιρισμῶν ἐν γένει, δὲν θεωρεῖ ὁ σ. τὸν ἀτομιστικὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ, καθ' ἀκολουθίαν τοῦ ὁποῦ οὗτος «δὲν προσφέρεται εἰς ἐπιδοῦς κοινῶν ἐνδιαφέροντος καὶ συνεργασίαν», πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἐπικαλεῖται παραδείγματα ἐπιτυχῶς ἐπιδόσεως ὀρισμένων Συνεταιρισμῶν εἰς διαφόρου φύσεως ἐπιχειρηματικὰς ἐκδηλώσεις. Ἐν τούτοις αἱ διαπιστώσεις ὅτι «ὁ Συνεταιρισμὸς ὑπὸ τὴν σύγχρονον μορφήν του δὲν ὑπῆρξε αὐτοχθὼν κίνησις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι «... ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐσθηρξέτο εἰς τὴν ἀπτενέργειαν τοῦ ἀγρότου καὶ διὰ τούτου δὲν ὑπῆρξε αὐτοδύναμος», ὅτι «... μικρὸν μόνον ποσοστὸν πιστεύει πραγματικῶς εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ συνεργατισμοῦ καὶ εἶναι ψυχρικῶς συνδεδεμένον μὲ τὰς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις», τέλος δὲ ὅτι «... προτιμοῦν (οἱ ἀγρόται) νὰ πωλήσουν τὰ προϊόντα των εἰς τοὺς μεταπράτας... διότι αἰσθάνονται ἱκανοποίησιν διαπραγματευόμενοι αὐτοὶ μὲ τὸν μεταπράτην καὶ κολακεύονται ἀπὸ τὰς περιποιήσεως...», ἐρημνεύμενοι (αἱ διαπιστώσεις αὐταὶ) ὡς σύνολον, παρέχουν ἐξήγησιν τῶν ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος καὶ ἀπεικονίζουν τὴν σημερινὴν καὶ ἀστῶσιν αὐτοῦ.

Ἀκριβῶς δὲ αἱ ὀργανικαὶ αὐταὶ ἀδυναμίαι τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος ἐπιβάλλουν ὀργανωτικὴν πληρότητα, νομικὸν πλαίσιον διασφαλίζον κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ὀμαλὴν ἐξέλιξιν τοῦ κινήματος τούτου καὶ τέλος ὑπαγορεύουν τὴν ἀνάγκην τῆς ἠθικῆς ἀμετακίνητος τῶν ἡγετῶν τοῦ κινήματος. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν σημείων τούτων αἱ διαπιστώσεις τοῦ σ. δὲν εἶναι ἐνθάριστοι; «Τὰς περισσότερας δὲ ὀργανωτικὰς ἀδυναμίας παρουσιάζει ἡ κορυφαία συνεται-

ριστική οργάνωσις, ή ΠΣΕΓΣ, τής όποίας ό όλος ύπηρεσιακός μηχανισμός έχει προσωποποιηθή). Έξ άλλου, ή πρώτη Γενική Συνέλευσις συνήθως δέν πραγματοποιεί τήν νόμιμον άπαρτίαν, αλλά «επανασυνέρχεται» αύτη μετά όκτώ ήμέρας, όποτε όιοσδήποτε αριθμός συνεταιρών σχηματίζει άπαρτίαν και λαμβάνει νομίμους άποφάσεις. Τό γεγονός αύτό μειώνει προφανώς τήν δημοκρατικότητα εις τήν λειτουργίαν τής Γενικής Συνελεύσεως και όδηγεί εις όλιγαρχικήν διοίκησιν.

Τάς αδυναμίας ταύτας και τά προβλήματα τής συνεταιριστικής οργάνώσεως έπισημαίνει ό σ. έν τέλει τής μελέτης, κατά τρόπον καθορίζοντα τάς κατευθύνσεις προς τάς όποίας στρεφόμενη ή συνεταιριστική ήγεσία θά δυνηθή νά όδηγήσθ τό συνεταιριστικόν κίνημα προς τούς ένδεδειγμένους σκοπούς του.

A. Π. Κ.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗ: Τό πρόβλημα τής μικρᾶς και μέσης έπιχειρήσεως.
Ἄθῆναι 1959, σελ. 50.

Τό Έμπορικόν και Βιομηχανικόν Έπιμελητήριον Ἀθηνῶν εις τήν σειράν τῶν ὑπ' αὐτοῦ έρευνημένων ειδικῶν οικονομικῶν θεμάτων, ανέθεσε εις τόν κ. Γ. Κατζουράκη τήν έρευναν τοῦ προβλήματος τῶν μικρῶν και μέσων έπιχειρήσεων, ὡς τοῦτο εμφανίζεται κυρίως εις τήν έλληνικήν πραγματικότητα, τήν δέ σχετικήν μελέτην έξέδωκεν εις ιδιαίτερον βιβλίον ὑπό τόν άνωτέρω τίτλον.

Ἡ σημασία τοῦ προβλήματος τῶν μικρῶν έν γένει έπιχειρήσεων είναι μεγάλη και έμφανίζει σημαντικάς ιδιομορφίας εις τήν χώραν μας, άπορορεί δέ άπό τό γεγονός ὅτι τό μείζον μέρος τής δευτερογενούς παραγωγῆς, τοῦ έμπορίου και τῶν εργασιῶν τῶν λοιπῶν τομέων, διενεργεῖται ὑπό νάνων έπιχειρήσεων, ίδρυθειῶν άπρογραμματίστως, καθῶς και εκ τοῦ ὅτι αἱ έπιχειρήσεις αὗται θά κληθῶν νά άντιμετωπίσουν τόν άνταγωνισμόν τῶν ὁμοειδῶν έπιχειρήσεων τής Κοινῆς Ἀγορᾶς.

Ἐ συγγραφείς έν αρχῇ τοποθετεῖ τό ὅλον ζήτημα και έρευνᾷ τήν σημασίαν τής μικρᾶς και μέσης έπιχειρήσεως εις τήν οικονομικήν ανάπτυξιν, έρευνᾷ έπίσης τήν λαχόν τοῦ νόμου τής συγκεντρώσεως τῶν έπιχειρήσεων, αναλύει τάς ζημίας τής φιλελευθέρου οικονομίας εκ τής θνησιμότητος τής μικρᾶς έπιχειρήσεως και καταλήγει ὅτι εκτός άπό τήν αναγκαιότητα ὑπάρξεως τῶν μικρῶν έν γένει έπιχειρήσεων εις τάς προηγμένας οικονομίας, εις τάς ὑπαναπτύκτους και καθυστερημένας «ή μικρά βιομηχανική ιδίως έπιχειρήσεις, θεωρεῖται ὅτι δέον νά άποτελέσθ εις τό μέλλον, τό ὅγιες πρώτον κύτταρον διά τήν εξέλιξίν των».

Έν συνεχείᾳ προβαίνει εις τήν θεωρητικήν διερεύνησιν τοῦ ὅλου προβλήματος και προχωρεῖ εις τήν εξέτασιν τῶν ποσοτικῶν και ποιοτικῶν κριτηρίων τής μικρᾶς και μέσης έπιχειρήσεως, ακολουθῶς δέ αναφέρεται εις τά οικονομικά προβλήματα των και καταλήγει εις τά ένδεδειγμένα προς άντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τούτων μέτρα. Εἰς τό σημείον τοῦτο ό σ. άποδίδει ιδιαίτερον σημασίαν εις τήν καταλληλότητα τοῦ διεθυντοῦ τής έπιχειρήσεως και τήν ειδίκευσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, τέλος δέ ξετάζει έν συντομία τήν έν Ἑλλάδι έπιχειροῦσαν κατάστασιν και καταλήγει ὑποδεικνύων συγκεκριμένα τινά μέτρα διά τήν άντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τής έλληνικής πραγματικότητας.

Ἡ ὅλη εξέτασις τοῦ προβλήματος τούτου στηρίζεται εις πλουσίαν βιβλιογραφίαν, τήν ὁποίαν και παραθέτει εις τό τέλος ό συγγραφεύς.

E. A. A.

Π. ΠΟΥΓΓΟΥΡΑ—Χ. ΚΥΤΤΑΡΗ: Ἡ φορολογία τῶν προσωπικῶν εταιριῶν, Ἄθῆναι 1960, σελ. 244.

Ἐπό τόν άνωτέρω τίτλον έξεδόθη ὑπό τῶν διακεκριμένων ὑπαλλήλων τοῦ Ἐπουργείου Οικονομικῶν κ. κ. Πούγγουρα και Κύτταρη, λίαν ενδιαφέρουσα μελέτη εις τήν ὁποίαν αναλύονται μετά πάσης έπιμελείας αἱ διατάξεις αἱ άφορῶσαι τάς προσωπικάς εταιρίας ὡς προς τήν φορολογίαν εισοδήματος και χαρτοσήμου.

Οι συγγραφείς είναι γνωστοί και εξ άλλης μελέτης των υπό τὸν τίτλον «'Ο Φορολογικὸς ἔλεγχος τῶν ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» ('Αθήναι 1957), ἥτις ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν διὰ τὴν πρωτοτυπίαν της. Πράγματι, ἡ Ἐλεγκτικὴ ἐλάχιστα ἀπσχόλησε τοὺς Ἑλληνας ἐπιστήμονας μολονὶ θεωρεῖται ὑψίστης σημασίας καὶ εἶναι εὐτύχημα διότι ὁ κλάδος οὗτος ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῶν ἐκλεκτῶν συναδέλφων.

Τὸ βιβλίον τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος οἱ συγγραφεῖς διαπραγματεύονται τὰ τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν προσωπικῶν ἐταιριῶν. Πολλὰ λεπτὰ καὶ ἐπίμαχα σημεῖα διευκρινίζονται καὶ δίδονται αἱ πλέον ὀρθαὶ λύσεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν παγίαν νομολογίαν, διοικητικὴν καὶ δικαστηριακὴν. Θέματα ὡς τὸ τῆς εἰκονικότητος τῆς ἐταιρίας, τῶν ἐταιριῶν μεταξὺ συζύγων, συγγωνεύσεων, διαλύσεων, μετατροπῶν, ἐταιρικῶν μορφῶν κ.λ.π., εἶναι λίαν ἐνδιαφέροντα. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἀναπτύσσονται ἐκτενῶς τὰ τῆς φορολογίας χαρτοσήμου τῶν διαφόρων ἐμπορικῶν ἐταιριῶν.

Τὸ ἔργον τοῦτο λίαν χρήσιμον, συνιστᾶται ἐνθέρμως εἰς ὅλους οἵτινες ἀσχολοῦνται μὲ τὰ φορολογικὰ ζητήματα καὶ ἰδιαίτερος εἰς τοὺς οικονομικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς λογιστὰς, τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τοὺς Δικηγόρους.

N.X.T.

Α. ΧΟΥΜΑΝΙΔΗ: Οικονομία καὶ Ἐμπόριον εἰς τὸ Βυζάντιον, Ἄθηναι 1959, σελ. 62.

Ἐπὶ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Διδάκτορος τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κ. Α. Χουμανίδη, ἀξιόλογος μελέτη ἀναφερομένη εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Βυζαντίου. Ἄλλαχού ἡ οἰκονομικὴ ἱστορία καὶ ἡ ἱστορία τῶν οἰκονομικῶν θεωριῶν ἀποτελοῦν ἀντικείμενον ἐξαντλητικῆς μελέτης καὶ χιλιάδες συγγραμμάτων βλέπουσιν τὸ φῶς κάθε ἔτος. Παρ' ἡμῖν ἐλάχιστα εἶναι τὰ καλὰ συγγράμματα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἡ προσθήκη τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Χουμανίδη εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομικὴν βιβλιογραφίαν εἶναι μέγα κέρδος διὰ τὴν ἐπιστήμην.

N.X.T.

H. B. Mynard & Others: Common Body of Knowledge Required by Professional Management Consultants, New York.

Εἰς τὸν καλαισθητὸν τόμον τοῦτον δημοσιεύονται τὰ πορίσματα τῆς ἐρευνῆς ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Association of Consulting Management Engineers ὑπὸ τὸν γνωστότατον Σύμβουλον Ὄργανώσεως H. Mynard ἐπὶ τοῦ ἀπαραιτήτου πεδίου γνώσεων, τὰς ὁποίας δεόν νὰ κέκτηνται οἱ ἐπαγγελματίαι Σύμβουλοι Ὄργανώσεως.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον γίνεται μία ἀνάλυσις τοῦ περιεχομένου τοῦ ὅρου «Διεύθυνσις» (management), ἐν συνεχείᾳ δὲ καθορίζονται τὰ βασικὰ στοιχεῖα τοῦ διευθύνειν μίαν ἐπιχείρησιν, τὰ ὁποῖα — κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν — εἶναι:

- α) Καθορισμὸς σκοπῶν
- β) Κατεύθυνσις πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν σκοπῶν
- γ) Μέτρησις ἀποτελεσμάτων.

Τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ βιβλίου ἀποτελοῦν ὀκτὼ ὄργανογράμματα - χάρται, ὅπου ἀναλύονται αἱ διάφοροι ἀρμοδιότητες τῆς Διευθύνσεως κατὰ τομέα δράσεως, ὡς παραγωγή, διανομή, ἔρευνα, χρηματοοικονομικά, διοικήσις προσωπικοῦ κ.ο.κ.

Εἰς παράρτημα δίδονται ὁρισμοὶ δι' ἕνα ἕκαστον τῶν χρησιμοποιηθέντων εἰς τὸ κείμενον ὄρων, οἱ ὁποῖοι ὁρισμοὶ ἐπέχουν θέσιν περιληπτικῆς ἀνακεφαλαιώσεως.

Ἡ ὅλη ἐργασία εἶναι ἐμπειριστατωμένη, στερεῖται τῆς συνήθους εἰς ἐπιστημονικὰ συγγράμματα ἀνεδαφικῆς φιλολογίας, ἡ δὲ ὅλη εἶναι ταξινομημένη κατὰ τρόπον εὐληπτον καὶ σαφῆ.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν παροχὴν ὀργανωτικῶν συμβουλῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς καλυτέραν κατανόησιν τοῦ ἔργου των.

X. A. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ANTONIO GIANNONE: Il sistema dei conti economici nazionali. Edizioni Scientifiche Einandi. Turin, 1958, 92 gages, σελίδες, λιρέτες 900.

Ὁ καθηγητὴς Giannone, Προϊστάμενος τοῦ Κεντρικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Στατιστικῆς ἐν Ἰταλίᾳ, σαφῶς καὶ διανγῶς ἀποσαφηνίζει εἰς ὀκτὼ σύντομα, ἀλλὰ πλούσια κεφάλαια, τὰς βασικὰς ἐννοίας τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ καὶ τὴν τεχνικὴν τῆς καταρτίσεως τοῦ ἐθνικοῦ οἰκονομικοῦ προϋπολογισμοῦ. Σύνάμα ἀναλύει τὰ εἰδικὰ ἰσοζύγια τῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν οἰκογενειῶν, τῆς δημοσίας διαχειρίσεως καὶ τῶν λοιπῶν ὁμάδων οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Εἰς τὸ τέλος, παραθέτει παράρτημα, ἔνθα συγκρίνει τοὺς οἰκονομικοὺς προϋπολογισμοὺς τῆς Ἰταλίας, τῶν Η.Π.Α. καὶ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Ἡ παρούσα ἐργασία δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὅτι συμβάλλει εἰς τὴν κατάταξιν καὶ ἐξήγησιν τῶν θεωριῶν περὶ δημοσίας καὶ ἐθνικῆς λογιστικῆς.

K.B.M.

YEARBOOK of FISHERY STATISTICS 1954-55. Ἐκδόσεις FAO (Ἡνωμ. Ἐθνῶν) πλὴν τῆς ἀγγλικῆς εἰς γαλλικὴν καὶ ἰσπανικὴν γλῶσσαν, σελίδες 368, τιμὴ 4 δολλάρια.

Ἡ ἔκδοσις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν πληρεστέραν πύσης προηγουμένης. Περιέχει στατιστικὰ δεδομένα 150 περίπου κρατῶν (περιλαμβανομένης καὶ τῆς Σοβ. Ἐνώσεως) καὶ περιοχῶν ἐκπεφρασμένα εἰς 72 πίνακας καθὼς ἐπίσης καὶ χαρακτηριστικὰ διαγράμματα ἀπεικονίζοντα τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα στατιστικὰ συμπεράσματα. Λεπτομερῆ στοιχεῖα δίδονται τόσον ἐν σχέσει πρὸς τὴν παραγωγὴν ἀλιευμάτων ὅσον καὶ πρὸς τὴν κατανομὴν καὶ διανομὴν αὐτῶν καθὼς ἐπίσης καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν βιομηχανικὴν αὐτῶν ἐπεξεργασίαν. Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἀναγνωστῶν εἰς τὸ τέλος προσετέθη εἰδικὸν λεξιλόγιον καὶ ἐπεξηγηματικὸς πίναξ τῶν ποικιλονόμων ὄρων, πρῶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὴν μελέτην τῶν διαφόρων κεφαλαίων τοῦ βιβλίου περισσότερον εὐχερῆ.

A.K.

ANNUAIRE STATISTIQUE DES NATIONS UNIES 1957. Bureau des Statistiques de l'Organisation des Nations Unies, 680 σελίδες, 6,50 δολλ.

Ἡ IX ἔκδοσις τῆς στατιστικῆς ἐπετηρίδος τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, συνετάγη μὲ τὴν βοήθειαν τῶν στατιστικῶν τῆς ὑπηρεσίας οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν εἰδικευμένων ἰνστιτούτων τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Πλέον τῶν 150 Χωρῶν διεβίβασαν τὰς πληροφορίες αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐξητήθησαν οὕτω δὲ διὰ πρῶτην φορὰν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπετηρίδα στοιχεῖα, ἀφορῶντα τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν, τὴν Ἀνατολικὴν Γερμανίαν, καὶ τὴν Τσεχοσλοβακίαν, στοιχεῖα ἐπιτρέψαντα τὴν διέυρυσιν πολλῶν πινάκων καὶ τὴν παρουσίαν παγκοσμίων συνόλων μεγαλυτέρας πληρότητος.

Εἰς τοὺς συγκριτικοὺς πίνακας τῶν διαφόρων Χωρῶν χρησιμοποιεῖται γενικῶς ἡ βᾶσις 1913=100. Τὰ περιεχόμενα στοιχεῖα ἀναφέρονται μέχρι τοῦ 1956, τὰ σχόλια δὲ καὶ οἱ πίνακες εἶναι συντεταγμένοι εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

A.K.

YEARBOOK of FOOD and AGRICULTURAL STATISTICS, 1956. Μέρος 1ον: Παραγωγή-Έκδόσεις FAO (Ήνωμ. Έθνών), πλήν τῆς ἀγγλικῆς καὶ εἰς γαλλικὴν καὶ ἰσπανικὴν γλῶσσαν, σελίδες 456, τιμὴ 3,50 δολλάρια.

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει πλουσιώτατα στατιστικὰ δεδομένα ἐν σχέσει πρὸς τὴν παγκόσμιον παραγωγὴν τῶν κυριωτέρων γεωργικῶν προϊόντων κατὰ τὸ ἔτος 1955. Ἐπίσης περιέχει ἀναθεωρημένα στατιστικὰ στοιχεῖα τοῦ ἔτους 1954, ὡς ἐπίσης καὶ πλήρη στοιχεῖα τῆς προπολεμικῆς καὶ τῆς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1948 — 52 περιόδων. Παρὰλλήλως ἀναφέρονται καὶ χρήσιμοι πληροφορίαι περὶ τῶν πληθυσμῶν, τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων, τῶν μισθῶν καὶ λοιπῶν στοιχείων κόστους, ὡς π.χ. οἱ ναῦλοι, τῶν μέσων παραγωγῆς κ.λ.π.

A.K.

TABLEAUX STATISTIQUES 1949-1958 des métaux non-ferreux. Metallgesellschaft Aktiengesellschaft Reuterweg, 14-Francfort, Main.

Ἀποτελοῦσα τὴν τεσσαρακοστὴν ἔκτην ἔκδοσιν τῶν στατιστικῶν μὴ σιδηρούχων μετάλλων, ἡ ἑπετηρὶς αὕτη συγκεντρώνει στοιχεῖα ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως, διὰ μίαν περίοδον δέκα ἐτῶν, τῶν κυριωτέρων μετάλλων: Βωξίτου, ἀλουμινίου, μολύβδου, χαλκοῦ, ψευδαργύρου, κασσιτέρου, καδμίου, μαγνησίου, νικελίου, ὄξυγονοῦ καὶ ἀργύρου.

Κατ' ἀρχὴν παρουσιάζονται οἱ παγκόσμιοι στατιστικοὶ πίνακες, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ λεπτομερεῖς τοιοῦτους ἀναφερομένους εἰς τὰς Ἀντικὰς χώρας. Τέλος, ἀκολουθοῦν πίνακες ἀμειωμένοι εἰς τὰς τιμὰς. Αἱ πηγαῖα πληροφοριῶν προέρχονται, κατὰ γενικὸν κανόνα, ἀπὸ τὰ ἐπίσημα γραφεῖα στατιστικῆς, ἐκάστης τῶν ἀναφερομένων χωρῶν. Μία προκαταρκτικὴ ἔρευνα τῆς διαρθρώσεως, διὰ τὴν περίοδον 1958 καὶ τὸ πρῶτον τρίμηνον 1959 τοῦ συνόλου τῆς ἀγορᾶς μὴ σιδηρούχων μετάλλων τοῦ Ἀντικοῦ κόσμου, ἀφήνει νὰ διαφανῇ μία ἀῤῥησις τῶν τιμῶν προκλήθεισα ἀπὸ τὰς προβλέψεις ἀῤῥήσεως τῆς καταναλώσεως.

A.Π.Κ.

THE SOVIET STATISTICAL HAND BOOK 1956, a Commentary ὑπὸ NAUM TASNÝ. Έκδότης: Michigan University Press; London, Angus and Robertson, 1 τόμος, σελίδες 212, τιμὴ 35 σελλίνια ἢ 5 δολλάρια.

Τὸ παρελθὸν ἔτος μετεφράσθη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν τὸ διὰ πρῶτην φοράν ἐκδοθὲν μεταπολεμικῶς στατιστικὸν αὐτὸ ἔγχειρίδιον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐπιχειρεῖται νὰ δοθῇ μιὰ εἰκὼν τῆς ἐξελίξεως τῆς Ρωσικῆς οἰκονομίας ἀπὸ τοῦ 1913 καὶ ἐντεῦθεν. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι τὰ παρεχόμενα στοιχεῖα δὲν εἶναι ἀπολύτως ὠλοκληρωμένα, οὔτε καλύπτουν ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος—π.χ. ἔλλειπουν ἀρκετὰ στοιχεῖα ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἀγροτικὰς ἀπασχολήσεις—ἐν τούτοις ἐπαρκοῦν εἰς τὸ νὰ δώσουν μίαν κάποιαν εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως καὶ καταστάσεως τῆς οἰκονομίας. Ὁρισμένα δὲ ἐπεξηγήσεις, ὑπὸ τὴν μορφήν σχολείων ἢ σημειώσεων, καθιστοῦν εὐχεροστέραν τὴν μελέτην καὶ κατανοήσιν τῶν στατιστικῶν στοιχείων, προὔποιθημένου ὅμως ὅτι ταῦτα εἶναι ἀληθῆ καὶ ὅτι δὲν ἀποτελοῦν διαστρέβλωσιν τῆς πραγματικότητος πρὸς ἐξυτηρέτησιν ἄλλων σκοπῶν.

A.K.

ECONOMIC MODELS, by E. F. BEACH AND JOHN WILEY, London, Chapman and Hall, σελίδες 236, σελ. 60, 1958.

Θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν οἰκονομολογίαν αἱ μαθηματικαὶ μέθοδοι; Εἰς ποίαν ἔκτασιν ἀντιλαμβάνονται οἱ οἰκονομολόγοι τὰς μεθόδους αὐτάς, δοθέντος ὅτι αἱ μαθηματικαὶ γνώσεις τῶν εἶναι μέτριαι; Τὸ παρὸν βιβλίον καὶ τὸ τοῦ Ἄλλεν, παρουσιάζόμενα κατωτέρω, δίδουν κατὰ τινὰ τρόπον ἀπαντήσεις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ δύο βιβλία

είναι από μακροῦ γνωστόν, ὥστε νὰ περιτετῆ πᾶσα συζήτησις περὶ τῆς ἀξίας του. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἀποτελεῖ σημαντικὴν συμβολὴν εἰς τὴν οἰκονομικὴν θεωρίαν.

Τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἄλλεν δὲν εἶναι ἐγχειρίδιον μαθηματικῶν δι' οἰκονομολόγους, παρ' ὅτι εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὑπάρχουν πολλὰ μαθηματικὰ κεφάλαια λεπτομερῶς ἀναπτυσσόμενα. Οὕτε εἶναι οἰκονομετρικὸν βιβλίον. Ἀρχὴ τοῦ καθηγητοῦ Ἄλλεν εἶναι νὰ παραμείνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἐγγύτερον πρὸς τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τοῦ πραγματικοῦ κόσμου, ἀπλοποιημένα ὡς δύνανται νὰ τὰ ἀπλοποιήσῃ ἕνας οἰκονομολόγος καὶ διατυπωμένα εἰς ὄχι πολὺ δυσνόητον μαθηματικὴν μορφήν.

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ βιβλίου ἀναφέρεται εἰς τὴν δυναμικὴν ἀνάλυσιν καὶ κυρίως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μακρο-δυναμικῶν προτύπων τῆς μετα-κεῖνσιανῆς ἐποχῆς. Τὸ δεύτερον ἥμισυ ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀνάλυσιν τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας. Ὁ κ. Ἄλλεν ἦτο ἐκλεκτικὸς εἰς τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἐξετάζει. Ὡς εἶναι εὐνόητον, ἡ μελέτη του εἶναι πειθαρχημένη, χωρὶς μακρογορίαν. Ἐν τούτοις, εἰς τὸ μακρὸν αὐτὸ βιβλίον οὐδὲν ἀναφέρεται διὰ τὴν θεωρίαν τῶν τιμαριθμῶν. Καὶ μόλις ἀναφέρεται ἡ σχέση τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητος μὲ τὰ οἰκονομικά. Καὶ δὲν ἐξετάζεται ὁ τρόπος ἐνεργείας ἐνὸς ἀτόμου ἢ μᾶς ἐπιχειρήσεως εἰς τὰς ἐπικινδύνους καταστάσεις. Σκοπὸς δὲν ἦτο ἡ σύνταξις ἐνὸς βιβλίου οἰκονομικῶν ἀρχῶν ἐκφραζομένων μὲ μαθηματικὸς ὅρους, ἀλλ' ἡ ἐξέτασις τῶν προβλημάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔχουν ἔως τώρα διαφανισθῆ ἀπὸ τὴν μαθηματικὴν ἀνάλυσιν διὰ τοῦ ἀκριβοῦς καὶ κάπως αὐθαίρετου καθορισμοῦ τῶν ὁρίων μεταξὺ μαθηματικῶν καὶ στατιστικῆς.

Χωρὶς νὰ καινοτομῆ, τὸ βιβλίον καταδεικνύει μὲ νέον φῶς πόσον μακρὰν ὠδήγησεν ἡ μαθηματικὴ οἰκονομολογία. Καὶ πείθει, ὅτι ἡ μαθηματικὴ ἀνάλυσις δύναται νὰ βοηθήσῃ τὸν οἰκονομολόγον νὰ κατανοήσῃ τὴν φύσιν τῶν προβλημάτων του. Ἄλλ' ἐπίσης δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ἀπὸ ἐγγυτέρου σημείου τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα τοῦ πραγματικοῦ κόσμου.

Παρὰ τὴν διαύγειαν τῶν συλλογισμῶν του, τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ Ἄλλεν δὲν εἶναι εὐνόητον. Ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς λέγει, ὅτι ἡ μελέτη τοῦ βιβλίου του χρειάζεται «ὀλίγην μαθηματικὴν προπαίδειαν». Ἄλλ' ἡ προπαίδεια αὕτη δὲν εἶναι καθόλου «ὀλίγη». Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν οἰκονομολόγων οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ κατατοπισθοῦν ἀπὸ μαθηματικῆς ἀπόψεως ὁ καθηγητὴς Μπῆτς ἔχει γράψῃ ειδικὴν εἰσαγωγὴν, ἢ ὅποια ὅμως περιληπτικὴ καὶ πυκνὴ εἰς ἐννοιᾶς, δὲν βοηθεῖ ὅσον θὰ ἔπρεπε τὸν ἀναγνώστην.

A. Π. Κ.

OEKONOMETRIE UND MAKROOEKONOMISCHE THEORIE, ὑπὸ H. STOWE. Ἀνήκει εἰς τὴν σειρὰν τῶν οἰκονομικῶν μελετῶν τοῦ Ἰνστιτούτου ἑξωτερικοῦ ἔμπορίου καὶ τῆς ὑπερποντίου οἰκονομίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἀμβούργου.—Ἐκδοεῖς Gustav Fischer, Στουτγάρδη 1959, 190 σελίδες, τιμὴ 17.50 μάρκα.

Ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ νὰ δείξῃ εἰς τὴν μελέτην του αὐτὴν τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ οἰκονομετρία εἰς τὴν μακροθεωρητικὴν ἔρευναν. Μέχρι τοῦδε τὸ ἐν λόγῳ θέμα δὲν εἶχε εἰσαίετῃ ἐρευνηθῆ. Μεταξὺ ἄλλων, ὁ συγγραφεὺς τονίζει, ὅτι ἡ ἀποξένωσις ἀπὸ τὴν πραγματικὴν φύσιν τῆς «καθαρᾶς οἰκονομίας», τοῦ δυαδισμοῦ ἀπὸ τὴν θεωρητικὴν καὶ τὴν ἐμπειρικὴν ἔρευναν καὶ τῆς παρατηρήσεως ὅτι ἡ πραγματικὴ οἰκονομικὴ διαδικασία, δύναται νὰ γίνῃ καταννητὴ μόνον διὰ μᾶς συνθέσεως θεωρίας καὶ ἐμπειρίας, ὠδήγησεν τελικῶς εἰς ἕνα συνδυασμὸν θεωρίας, μαθηματικῶν καὶ στατιστικῆς, τὸν ὁποῖον χαρακτηρίζουν ὡς οἰκονομετρίαν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ μαθηματικὰ δὲν ἀποτελοῦν μόνον τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν στοιχεῖον τῆς οἰκονομετρίας. Ὁ συγγραφεὺς παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἔπρεπε, εἰς τὴν Γερμανίαν, νὰ ἀσχοληθοῦν περισσότερο μὲ τὴν συστηματικὴν οἰκονομετρίαν, παρ' ὅτι μέχρι τοῦδε, καὶ προσθέτει ὅτι «ὁ ρόλος τῆς οἰκονομετρίας εἰς τὴν πρόδον τῶν γνώσεων, εἶναι ὁ ἀμοιβαῖος ἔλεγχος τῶν οἰκονομικοθεωρητικῶν ἀπόψεων, ἂν καὶ μόνον ποσοτικῶς». Ὁ συγγραφεὺς δέχεται περαιτέρω ὅτι ἡ οἰκονομετρία εὐρίσκειται εἰς τὰ πρῶτα βήματα. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ὅμως δέον νὰ προστεθῆ ὅτι πρὶν δυνηθῆ νὰ καταστῇ αὕτη ὠφέλιμος εἰς τὴν ἐν γένει Γερμανικὴν Ἑθνικὴν Οἰ-

νονομίαν, θὰ πρέπει νὰ παύσουν νὰ κρατοῦν εἰς ἀπόστασιν τὴν νέαν ἐπιστήμην, πολλοὶ τῶν ἐπιλέκτων ἐπιστημόνων.

A. Π. Κ.

MATHEMATICAL ECONOMICS ὑπὸ **R. G. D. ALLEN**, ἐκδόσεις **Macmillan**,
63 σελίνια.

Ἐπάρχει ἀῤῥηστα τάσις παραβιάσεως οἰκονομικῶν θεωριῶν ὑπὸ μαθηματικῶν τόνον. Ἡ τοιαύτη παρουσίασις καθιστᾷ δυνατὴν τὴν καλυτέραν ἐκτίμησιν τῆς σημασίας καὶ τῶν συνεπειῶν μιᾶς εἰδικῆς θεωρίας, δημιουργεῖ ὅμως σοβαρὰ προβλήματα διὰ τὸν κατέχοντα ὀλίγας μόνον μαθηματικὰς γνώσεις οἰκονομολόγον. Ἀμφότερα τὰ ὡς ἄνω βιβλία, τὸ παρὸν καὶ τὸ προηγουμένως παρουσιασθὲν τῶν Οἰκονομικῶν Ἐποδειγμάτων τοῦ καθηγητοῦ Μπήτς, ἐγράφησαν πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ τὸν βοηθήσουν πρὸς τοῦτο. Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἄλλεν ἀντικαθιστᾷ τὸ προπολεμικὸν ἔργον τοῦ «Μαθηματικὴ ἀνάλυσις δι' οἰκονομολόγους». Δὲν προορίζεται νὰ διδάξῃ μαθηματικὰ εἰς τοὺς οἰκονομολόγους, ἀλλὰ νὰ ἐκθέσῃ ἓνα μεγάλο μέρος τῆς οἰκονομικῆς θεωρίας μὲ μαθηματικὰς μεθόδους.

Ὁ συγγραφεὺς ἀκολουθεῖ ἄλλην ὁδόν, καταληπτικὴν καὶ ἀπὸ τοὺς κατέχοντας στοιχειώδεις μόνον γνώσεις μαθηματικῶν. Τὸ ἔργον τοῦ περιλαμβάνει καὶ ὠρισμένα στοιχεῖα οἰκονομικῆς ὡς καὶ οἰκονομικᾶς τινος θεωρίας. Ἐκ τῶν δύο ἔργων τὸ πλεόν εὐκατάληπτον εἶναι, βεβαίως, τοῦ καθηγητοῦ κ. Μπήτς, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ προτιμηθῇ περισσότερον ἀπὸ ἐκείνους τοῦ θέλουσι νὰ λάβουν μίαν γενικὴν ἰδέαν τί εἶναι ἡ κατασκευὴ ἑνὸς προτύπου. Ὅσοι ἀντιθέτως σχεδιάζουν νὰ κατασκευάσουν ἰδικὰ τῶν πρότυπα θὰ πρέπει νὰ προτιμήσουν τὸν καθηγητὴν κ. Ἄλλεν.

A. Κ.

Νέα ἔποχῆ

Νέα ἐκπαιδευτικὰ Ἴδανικὰ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ

ΣΤΡΑΤΟΥ Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Κοσμήτορος τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς

Σελίδες 112 — Δρχ. 40

ΚΩΣΤΑ ΣΤΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Σελίδες 464 — Δρχ. 75